

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯDOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-385-399](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-385-399)

УДК 330.342.3:336.76:336.74:004(477)

JEL Classification: O33; E44; F31; G15

Ірина Володимирівна Садчиковакандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)E-mail: aspirant_chstu@stu.cn.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5144-1306>

ResearcherID: F-4936-2014. Scopus: 57210807736

ІНВЕСТИЦІЙНІ ТА ВАЛЮТНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ МАКРОФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Анотація. У статті класифіковані складові, що виступають ключовим ресурсом цифрової економіки України. Розглянуті та згруповані п'ять основних блоків структури цифрової економіки України. Виокремлені основні індикатори макрофінансової нестабільності: курсова волатильність; інфляційне очікування; індекс фінансового стресу (FSI); ринок праці; відтік капіталу. Проведений теоретичний аналіз формування наслідків впливу макрофінансової нестабільності на цифровий розвиток економіки України та ринок фінансових послуг. Графічно зображена та описана порівняльна характеристика моделей «цифрового виживання» та «цифрового стрибка». Розроблена схема взаємодії валютних інструментів у межах цифрової фінансової платформи. Візуально представлено основи життєвого циклу цифрових валютних інструментів у блокчейн-мережі.

Ключові слова: інвестиційні інструменти; фінансові інструменти; ринок фінансових послуг; ринок криптовалют; макрофінансова нестабільність; цифрова економіка; цифровізація фінансових відносин.

Рис.: 4. Табл.: 1. Бібл.: 21.

Постановка проблеми. Трансформація національної економіки в цифрову площину є стратегічним пріоритетом України, що в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення набуває критичного значення для забезпечення стійкості й конкурентоспроможності держави на міжнародному ринку капіталу. Проте наразі динамічний розвиток цифрових фінансових технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект, фінтех-платформи, значно випереджає наявні темпи адаптації традиційної фінансової системи. Існуючий інструментарій валютного регулювання та стимулювання інвестицій, що здебільшого орієнтований на підтримку сировинних галузей, не враховує специфіку формування цифрових фінансових активів та високу динаміку міжнародного ІТ-сектору. Це створює потребу в розробці та впровадженні нових фінансових інструментів, зокрема, токенизованих активів, інвестиційних гарантій та специфічних механізмів хеджування валютних ризиків, які могли б забезпечити сталий розвиток цифрового фінансового сектору в умовах економічної турбулентності. Відсутність дієвих механізмів поєднання інвестиційних та валютних інструментів, адаптованих до кризових умов, стримує темпи технологічного оновлення та знижує конкурентоспроможність національної економіки. Отже, наукова проблема полягає у необхідності теоретичного обґрунтування та розроблення комплексного інструментарію, який би поєднав інвестиційні інструменти з гнучким валютним регулюванням. Це потрібно для створення сприятливого середовища, здатного забезпечити капіталізацію цифрових інновацій та інтеграцію України у глобальний цифровий фінансовий простір.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз останніх досліджень та публікацій, щодо активізації взаємодії інвестиційних та валютних інструментів розвитку цифрової економіки України в умовах макрофінансової нестабільності, розглядалися такими вітчизняними вченими, як Р. В. Безпалім, В. В. Коваленком,

---

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Т. Н. Болгарем, Т. І. Лепейко, О. В. Федірцем, О. М. Ложачевською, І. А. Гнатенко, С. М. Козловським, С. В. Горун, О. В. Іноземцевою, Г. С. Ляхович, Ю. М. Марущин, М. М. Світликом, Р. В. Шуляром, О. С. Зорею та іншими. Науковці та практики у своїх роботах підтверджують, що Україна обрала шлях «випереджального регулювання» цифрової економіки та попри макрофінансову нестабільність, валютні інструменти та інвестиційні платформи, створюють каркас, де частка цифрових фінансових доходів у показнику ВВП має стати домінуючою.

Виділення недосліджених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значні досягнення у сфері цифровізації економіки України та велику кількість досліджень у цій сфері, досі залишаються не вирішеними питання щодо переходу від традиційних схем застосування інвестиційних і валютних інструментів у площину цифрових платформ та адаптації їх до сучасних викликів зовнішнього середовища. Окреслені питання стали поштовхом до подальших до подальшого теоретичного аналізу та обґрунтування, а необхідність їх дослідження та адаптація найуспішніших міжнародних практик, щодо взаємодії інвестиційних і валютних інструментів розвитку цифрової економіки, зможуть забезпечити стійкий приплив капіталу в цифровий сектор і мінімізувати валютні втрати в умовах макроекономічної турбулентності, що визначає актуальність вибраної теми дослідження та потребує детального висвітлення.

Мета статті. Метою цієї роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій, щодо вдосконалення взаємозв'язку інвестиційних та валютних інструментів, які спрямовані на стимулювання розвитку цифрової економіки України в умовах макрофінансової нестабільності та зовнішніх викликів.

Виклад основного матеріалу. Сучасний розвиток цифрової економіки України являє собою комплексну екосистему, де цифрові технології, великі масиви хмарних даних та обслуговуючі їх цифрові алгоритми, стали ключовим фактором виробництва в усіх галузях, від агросектору, промисловості, фінансів, логістики до оборонної промисловості та інших. У такому випадку ключовим ресурсом цифрової економіки України – є цифрові або оцифровані дані, які базуються на таких складових, як:

- максимальна автоматизація взаємодії громадянина, бізнесу з державою через державні цифрові канали комунікації – GovTech-сервіс;
- здатність економіки України зростати та надавати ширший перелік послуг в цифровому форматі в умовах широкомасштабних військових дій, відсутності постійного стабільного стільникового зв'язку та електроенергії, завдяки хмарним рішенням та кіберзахисту – цифрова стійкість;
- трансформація цифрової аутсорсингової моделі розвитку економіки держави у власну продуктову – високотехнологічний експорт.

В умовах сучасних викликів, цифрова економічна модель стала не просто «цифровим додатком» для розширення реального сектору економіки, а критично важливою основою для стійкості держави, прозорості її управління та глобальної конкурентоспроможності [6]. Детальне розуміння такої структури дозволяє нам побачити, як ідеї та стратегії перетворюються на реальні цифрові послуги та інструменти. Отже, структура цифрової економіки України складається з п'яти основних блоків, а саме:

- блок 1: цифрова інфраструктура, яка представлена широкосмуговим супутниковим інтернетом, зокрема Starlink, стільникової мережі 5G зв'язку та передачі даних (пілотні проєкти), державні хмарні сховища та дата-центри;

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

- блок 2: цифровий діловий простір (Diia.City), який представлений цифровою нормативно-правовою базою для взаємодії фізичних та юридичних осіб, що охоплює понад 3000 компаній-розробників;

- блок 3: електронне врядування, представлене цифровою екосистемою «Дія», що включає цифрові документи, автоматичну реєстрацію бізнесу та сервіс Дія.AI (запущений у 2025 році), який допомагає отримувати послуги шляхом виконання запитів та надання відповідей з використання потужностей штучного інтелекту;

- блок 4: DefenseTech та MilTech, представлений розробкою дронів, систем РЕБ, ШІ-аналітики для оборони;

- блок 5: людський капітал, представлений системою STEM-освіти та курсами цифрової грамотності для населення.

Проте на представлені та описані вище складові та блоки розвитку цифрової економіки України, здійснюють прямий і опосередкований вплив існуючі макроекономічні чинники, включаючи в себе внутрішні складові: ВВП, інфляція, бюджетний дефіцит, енергоспоживання та зовнішні складові: розмір державного боргу, співвідношення обсягів експорту/імпорту виробленої продукції, величина прямих іноземних інвестицій тощо, створюючи бар'єри для її подальшого розширення і впровадження. Перераховані макроекономічні чинники, створюють такий стан розвитку економічної системи України, за якого порушується здатність фінансового сектору ефективно трансформувати заощадження в інвестиції та забезпечувати безперебійність розрахунків через критичні зовнішні та внутрішні шоки, тобто макроекономічну нестабільність.

Основна характеристика макрофінансової нестабільності в процесі формування впливу на розвиток цифрової економіки – це неспроможність фінансових інститутів (банків, страхових компаній, інвестиційних фондів) виконувати свої функції без значної підтримки з боку держави або міжнародних партнерів [12]. Прояви макрофінансової нестабільності можна відстежити за конкретними індикаторами, зокрема:

- курсова волатильність, а саме: значні коливання курсу гривні, які згладжуються лише інтервенціями НБУ;

- інфляційне очікування: високі темпи росту цін, що змушує НБУ тримати облікову ставку на високому рівні;

- індекс фінансового стресу (FSI): зростання вартості запозичень на внутрішньому та зовнішньому ринках;

- ринок праці: аномально низьке безробіття при одночасному падінні промислового виробництва (дефіцит кадрів);

- відтік капіталу: прагнення бізнесу та населення тримати активи у валюті або за кордоном.

Зупинимось детальніше на наслідках (деструктивного та трансформаційного характеру), які створює макрофінансова нестабільність впливаючи на цифровий розвиток економіки України та ринок фінансових послуг (табл. 1).

Як бачимо з табл. 1, макрофінансова нестабільність створює ефект «ножиць»: з одного боку, вона змушує фінансовий ринок та економіку цифровізуватися для виживання та подальшої цифрової трансформації, з іншого – позбавляє їх фінансових ресурсів необхідних для такого кроку.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Таблиця 1

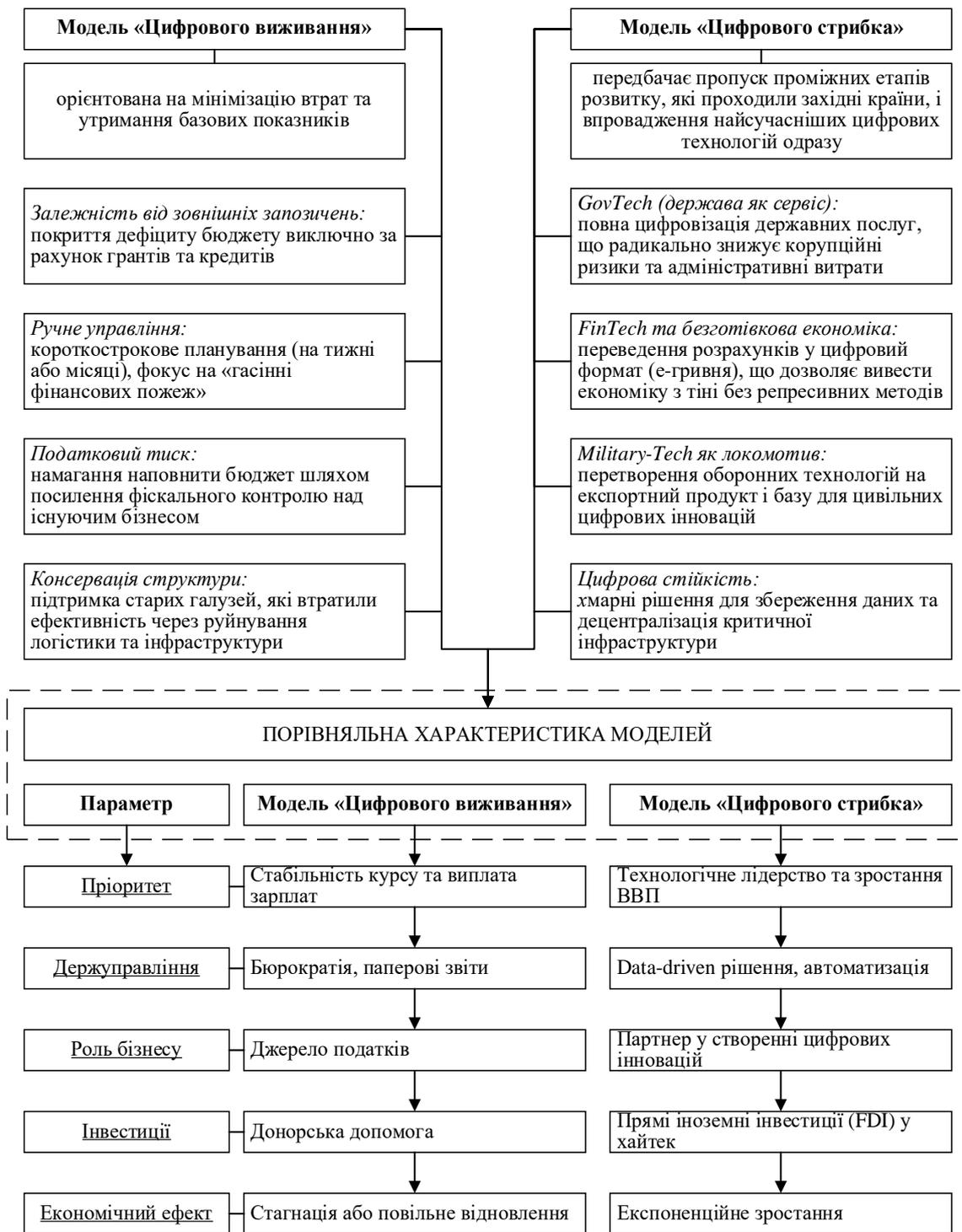
Наслідки впливу макрофінансової нестабільності на цифровий розвиток економіки України та ринок фінансових послуг

Середовище	Вплив	Рівень загрози
<i>Ринок фінансових послуг</i>		
Банківський сектор	<u>Ефект «витіснення»:</u> банки віддають перевагу купівлі ОВДП (державних облігацій) замість кредитування реального сектору, оскільки ризики бізнесу занадто високі	Високий
Банківський сектор	<u>Зростання NPL (непрацюючих кредитів):</u> через руйнування активів позичальників частка поганих кредитів залишається стабільно високою	Дуже високий
	<u>Консолідація ринку:</u> слабкі банки, що не мають доступу до ліквідності або капіталу, виходять з ринку, посилюючи роль державних банків (частка яких вже перевищує 50%).	Високий
Небанківський фінансовий ринок	<u>Криза страхування:</u> зростання попиту на страхування воєнних ризиків при обмеженому ресурсі перестраховування за кордоном	Середній
	<u>Занепад мікрокредитування:</u> через падіння реальних доходів населення зростає дефолтність у секторі мікрофінансових організацій, що змушує регулятора посилювати вимоги	Середній
Інвестиційне середовище	<u>Замороження фондового ринку:</u> відсутність іноземних інвесторів та низька ліквідність акцій українських підприємств	Дуже високий
Інвестиційне середовище	<u>Висока вартість ресурсу:</u> кредити для бізнесу залишаються дорогими, що робить їх доступними лише для критичних галузей або через державні програми субсидування (на кшталт «5-7-9%»)	Високий
<i>Цифровий розвиток економіки</i>		
Цифрова інфраструктура	<u>Валютний ефект:</u> девальвація гривні автоматично здорожує підтримку та розширення ІТ-інфраструктури для українських підприємств	Середній
	<u>Перегляд бюджетів:</u> компанії змушені скорочувати витрати на інновації та R&D (дослідження та розробки), зосереджуючись лише на підтримці критичних систем	Середній
Ринок праці	<u>Міграція фахівців:</u> нестабільність змушує висококваліфікованих спеціалістів шукати роботу в іноземних компаніях або переїжджати, що вимиває інтелектуальний ресурс з країни	Дуже високий
	<u>Доларизація зарплат:</u> щоб утримати кадри, компанії змушені прив'язувати зарплати до долара чи євро, що створює величезний тиск на бюджет компанії, які працюють на внутрішньому ринку	Високий
Цифрові державні програми	<u>Перерозподіл бюджету:</u> пріоритет фінансування зміщується на оборону та соціальні потреби, що може призвести до недофінансування проєктів «Цифрової держави», кібербезпеки та розбудови 5G-мережі	Високий
	<u>Ризики для критичної інфраструктури:</u> брак коштів на модернізацію енергомереж та зв'язку безпосередньо загрожує стабільності цифрових сервісів	Дуже високий
Цифрова адаптація	<u>Оптимізація витрат:</u> компанії активніше переходять на хмарні рішення та автоматизацію, щоб зменшити операційні витрати	Низький
	<u>Розвиток фінтеху:</u> потреба у швидких та безпечних транзакціях в умовах кризи стимулює розвиток необанків та цифрових платіжних систем	Низький

Джерело: згруповано автором на основі [4; 5; 11; 15; 16; 20].

Подолання наслідків макрофінансової нестабільності в Україні вимагає переходу від моделі «цифрового виживання» до моделі «цифрового стрибка» з використанням системи інвестиційних та валютних інструментів розвитку цифрової економіки, що поєднують державну підтримку, міжнародну допомогу та ринкові цифрові інновації (рис. 1) [9].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Рис. 1. Порівняльна характеристика моделей «цифрового виживання» та «цифрового стрибка»

Джерело: згруповано автором на основі [2; 3; 17; 19].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Перехід від моделі «цифрового виживання» до моделі «цифрового стрибка» – це не просто зміна термінології, а радикальна зміна державної філософії цифрового розвитку економіки. У контексті макрофінансової нестабільності України, спричиненої війною та дефіцитом бюджету, цей перехід є єдиним способом не просто відновитися, а стати конкурентоспроможним гравцем на світовому ринку цифрових послуг. Нові ускладнені умови, змушують державу шукати найбільш ефективні шляхи використання наявних бюджетних і залучених коштів інвесторів, партнерів та грантодавців. Цифровізація в цьому контексті, є найвигіднішою інвестицією, оскільки вона радикально знижує транзакційні витрати, ліквідує корупційні схеми в ручному управлінні фінансовими потоками. У новій цифровій моделі, держава перетворюється на сервісну цифрову платформу, де взаємодія бізнесу та влади є непомітною та автоматизованою. Усе це знімає бар'єри співпраці для іноземних інвесторів, для яких прозорість цифрових автономних алгоритмів є набагато привабливішою за складні бюрократичні паперові процеси. Основою розвитку моделі «цифрового стрибка» є поєднання інвестиційних та валютних інструментів розвитку цифрової економіки України.

Інвестиційні інструменти розвитку цифрової економіки України поділяються на традиційні інвестиційні інструменти та інноваційні фінансові інструменти. До традиційних інвестиційних інструментів входять такі:

- венчурний капітал, який на відміну від банківського кредитування, здійснює інвестиційні вливання в обмін на частку володіння в капіталі. Вони приносять не лише гроші, а цифрові експертно-аналітичні програмні комплекси, контакти та стратегічне управління. Венчурний ринок відійшов від масового фінансування стартапів ранніх стадій на користь пізніших стадій із перевіреною монетизацією [18]. Використання гібридних інструментів, таких як конвертовані позики (Convertible Notes) та SAFE (Simple Agreement for Future Equity) дозволяє інвесторам не оцінювати компанію «тут і зараз», коли ринок нестабільний, а відкласти оцінку до наступного раунду. На кінець 2025 року в Україні понад 75 % венчурного капіталу було зосереджено в оборонних цифрових технологіях;

- прямі іноземні інвестиції (ПІІ) представлені довгостроковими вкладеннями глобальних корпорацій у створення R&D-центрів або купівлю місцевих компаній. ПІІ сприяють трансферу технологій, створенню робочих місць та інтеграції країни у глобальні ланцюги доданої вартості.

- грантові програми, що включають у себе пряме фінансування розробок (наприклад, український Фонд стартапів – USF);

- податкові преференції на кшталт «Дія.City», які стимулюють реінвестування прибутку в нові розробки. В умовах макроекономічної нестабільності, саме держава бере на себе роль «деризикера» (того, хто знижує ризики), створюючи ізольовані зони з передбачуваними правилами;

- державно-приватне партнерство, через спільне з державою та бізнесом фінансування інфраструктурних проєктів (5G-мережі, дата-центри, ін.). Держава надає гарантії споживання (наприклад, закупівля хмарних послуг для держсектору), а приватний інвестор вкладає капітал у будівництво. Зниження вартості капіталу

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

в такому випадку відбувається за рахунок залучення коштів через міжнародні фінансові організації (МФО), такі як ЄБРР або Світовий банк, які надають «дешевий» ресурс під цифрові проєкти.

Інноваційні фінансові інструменти включають в себе:

1. Краудфандинг та ICO/STO як механізми залучення капіталу:

- краудфандинг, а точніше збір коштів через платформи (Kickstarter, Indiegogo) на основі попередніх замовлень продукту або благодійних внесків.

- ICO (Initial Coin Offering): випуск цифрових токенів для фінансування проєктів. Характеризується високою швидкістю залучення коштів, але й високими ризиками шахрайства;

- STO (Security Token Offering): більш врегульована форма, де токени прирівнюються до цінних паперів і забезпечують право на частку в компанії або дивіденди.

2. Використання цифрових активів та токенизації, оскільки токенизація перетворює реальні активи (нерухомість, інтелектуальну власність, дорогоцінні метали) у цифрові токени на блокчейні (забезпечує незмінність даних про власність та автоматизацію виплат через смартконтракти).

В умовах макроекономічної нестабільності, ризики інвестування зростають не лінійно, що змушує інвесторів шукати проєкти з надвисокою маржинальністю або вибирати ті, що забезпечені державними гарантіями [7].

Розглядаючи вплив валютних інструментів на цифровий розвиток економіки України, їх можна розділити на три великі категорії залежно від емітента та технологічної бази:

- цифрові валюти центральних банків (CBDC) – це цифрова форма фіатних грошей (гривні, долара, євро), яку випускає та регулює держава, наприклад: Е-гривня, цифровий юань (e-CNY), тощо. У результаті чого відбувається посилення контролю за цільовим використанням коштів, зниження витрат на емісію та забезпечення стабільності національної валюти в цифровому просторі;

- криптовалюти – це децентралізовані цифрові активи, що базуються на технології блокчейн, наприклад: Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH) та інші, які виступають як засіб збереження вартості («цифрове золото») та інструмент для трансграничних переказів без посередників;

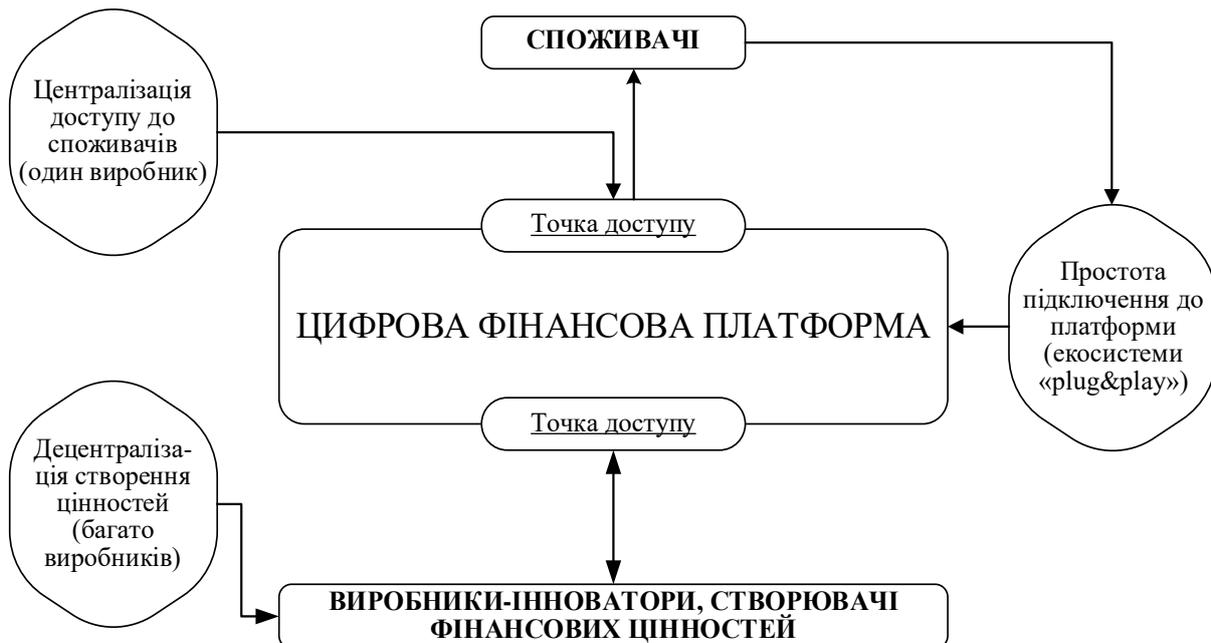
- стейблкоїни (Stablecoins) – це цифрові активи, курс яких прив'язаний до стабільного активу (фіатних грошей або золота), наприклад: USDT, USDC тощо. Вони забезпечують ліквідність на криптобіржах та дозволяють уникати волатильності, яка притаманна звичайним криптовалютам.

Попри значні переваги, описаних вище категорій валютних інструментів, їх впровадження в цифровий економічний простір України несе певні загрози, які потребують уваги, основні з них такі: ризик зламів цифрових гаманців та криптобірж; різкі стрибки курсу криптовалют можуть призвести до великих збитків; держава все ще шукає баланс між стимулюванням інновацій та контролем за відмиванням коштів (AML); використання CBDC дає державі можливість відстежувати кожну транзакцію громадянина, що викликає дискусії, щодо приватності операцій.

Валютні інструменти інтегруючись у цифровий простір економіки України, утворюють цифрові фінансові платформи – це готові до використання цифрові фінансові екосистеми, які забезпечують ефективну комунікацію та обмін ресурсами між

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

учасниками цифрового валютного ринку. Їхні переваги є взаємовигідними: покупці отримують зручність та широкий вибір, а виробники – прямий вихід на цільовий ринок і глибоке розуміння клієнтської поведінки [8]. Виступаючи технологічним посередником, цифрова платформа інтегрує пропозиції торговців у єдиний простір доступу для споживачів і забезпечує постійний високий попит на них (рис. 2).

Рис. 2. Схема взаємодії валютних інструментів у межах цифрової фінансової платформи

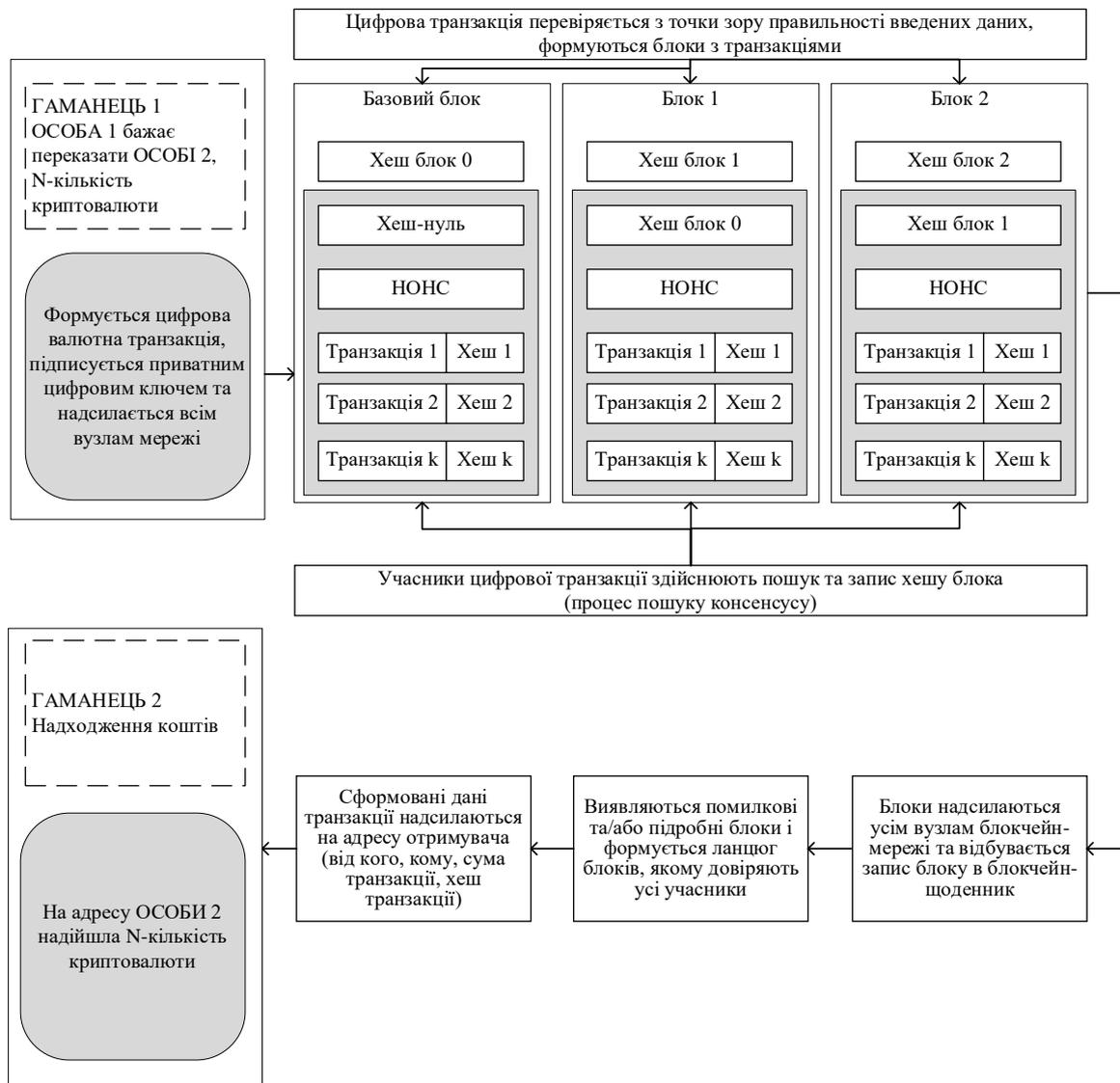
Джерело: згруповано автором на основі [10; 14].

Наведена на рис. 2 цифрова платформа, виступає базисом для формування блокчейн-мережі, через яку здійснюється цифрові фінансові транзакції купівлі-продажу цифрової валюти з одного криптогаманця на інший. Унікальні властивості технології блокчейн забезпечують її високу ефективність у багатьох сферах завдяки таким чинникам:

- універсальна доступність, система працює автоматично, забезпечуючи цілодобовий доступ до даних із будь-якої точки світу;
- децентралізація та автономність, технологія дозволяє відмовитися від традиційних посередників (банків, юристів чи нотаріусів), натомість учасники цифрової мережі спільно верифікують дані, виконуючи роль «колективного гаранта» правдивості інформації;
- гарантована цілісність – високий рівень безпеки досягається завдяки неможливості фальсифікації чи видалення цифрових слідів фінансової операції чи записаних даних, оскільки кожен вузол мережі зберігає ідентичну копію всієї історії записів.

На рис. 3 ілюстровано основні етапи життєвого циклу цифрових валютних активів у межах блокчейн-інфраструктури.

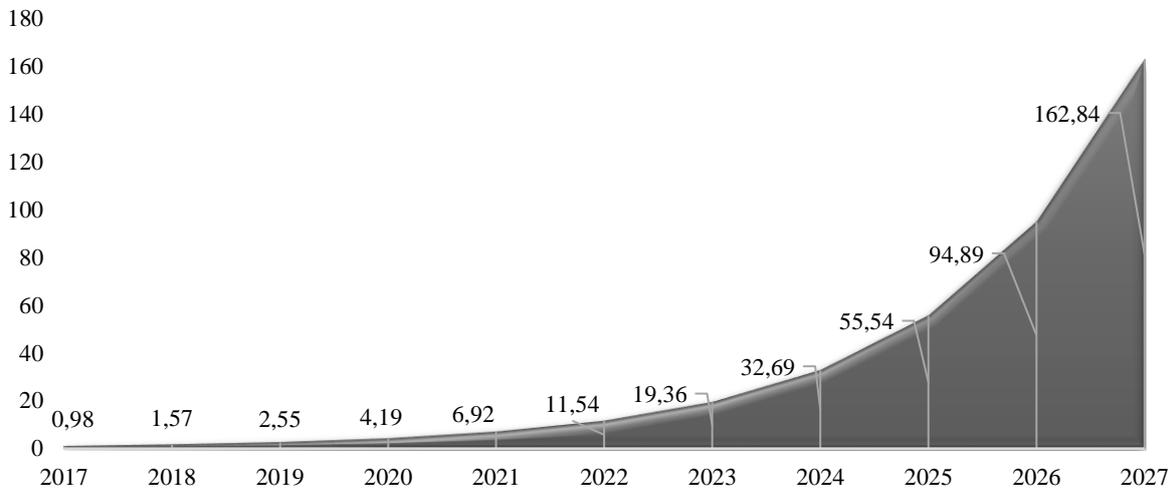
ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Рис. 3. Схематичне представлення життєвого циклу цифрових валютних інструментів у блокчейн-мережі

Джерело: згруповано автором на основі [21].

Вплив блокчейн-технології на операції з валютними інструментами як в Україні, так і у світі посилюється, починаючи з 2017 року (рис. 4) згідно з даними світового статистичного онлайн-довідника Statista, його обсяг збільшиться з 980 млн дол. США у 2017 р. до 162,8 млрд дол. США у 2027 році [23].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Рис. 4. Динаміка зростання світового ринку блокчейн-технології 2017- 2027 рр., млрд дол. США

Джерело: складено автором на основі [1; 13; 23].

Пріоритетними напрямками впровадження блокчейну є фінансові послуги та сфера інформаційних технологій, що включають управління транзакціями, емісію цифрових активів та розробку мережевої інфраструктури. Паралельно спостерігається зростання кількості блокчейн-проектів у сегменті споживчих сервісів (освітні сервіси, онлайн-контент, ритейл-продажі) [20]. Важливо зазначити, що технологія масштабується і на інші галузі: блокчейн використовує кожне десяте підприємство в енергетиці та охороні здоров'я країн ЄС, а серед восьми з десяти провідних публічних компаній світу він уже став частиною комерційних продуктів.

Цифрова економіка України взяла курс до моделі програмованих цифрових грошей. Це означає, що валюта стане не просто засобом платежу, а частиною програмного коду, який може самостійно керувати податковими відрахуваннями, розподіляти інвестиції або автоматично виплачувати страховку. Таким чином, якщо до кінця 2026 року Україна повністю інтегрує технічні стандарти ЄС, це дозволить великим міжнародним біржам (таким як Binance, Kraken, Coinbase) отримати офіційні українські ліцензії. В свою чергу такий крок, відкриє шлях для інституційних інвесторів та банківського сектору, які зможуть пропонувати послуги зі зберігання та торгівлі криптоактивами безпосередньо в банківських додатках.

Висновки і пропозиції. В умовах макроекономічної нестабільності, цифровізація економіки є не лише напрямом розвитку, а й інструментом підвищення стійкості національної фінансової системи. Цифрові активи та цифрові фінансові платформи, дозволяють знизити трансакційні витрати і забезпечити безперервність усіх бізнес-процесів, навіть за умов високих макроекономічних ризиків. Традиційні методи інвестування є недостатньо гнучкими в умовах високої волатильності фінансових ринків, проте їх оптимізація передбачає зміщення акценту на венчурне фінансування та краудфандинг, які забезпечують швидку адаптацію стартапів до змін кон'юнктури, через державно-приватне партнерство, що у свою чергу, дозволяє розподіляти ризики між державою та бізнесом при реалізації ма-

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

сштабних інфраструктурних цифрових фінансових ІТ-проектів. При цьому валютні ризики стають критичним бар'єром для технологічного розвитку, а вибір оптимальної стратегії їх мінімізації, передбачає інтеграцію цифрових валют центральних банків та стейблкоїнів у систему транскордонних розрахунків, що сприяє зниженню трансакційних витрат та підвищенню швидкості руху цифрового капіталу. Така оптимізація неможлива без впровадження технологій блокчейну та штучного інтелекту у фінансовий моніторинг. Це дозволяє забезпечити прозорість інвестиційних потоків та автоматизувати управління валютними позиціями через смартконтракти, паралельно зменшуючи вплив людського фактору. Таким чином, ефективний розвиток цифрової економіки в Україні, можливий лише за умови синергії між безкомпромісним макроекономічним контролем з боку регулятора та гнучкістю взаємодії інвестиційних і валютних цифрових інструментів. Створення сприятливого інвестиційного клімату через цифровізацію валютних операцій і дегінізацію ринку віртуальних валютних активів, може стати фундаментом для повоєнного відновлення та економічного зростання держави в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Безпалый Р. В. Тенденції розвитку цифрових фінансових технологій: глобальний вимір та українська практика / Р. В. Безпалый // Інвестиції: практика та досвід. – 2021. – № 11. – С. 42–47.
2. Боліла С. Роль інформаційних технологій та цифрових інструментів в умовах викликів війни та післявоєнного відновлення економіки України / С. Боліла // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. – 2023. – № 16. – С. 265–275.
3. Воронкова В. Г. Agile-філософія як чинник форсайту цифрової економіки / В. Г. Воронкова, В. О. Нікітенко, Г. М. Васильчук // Цифрова економіка та економічна безпека. – 2022. – № 3 (03). – С. 109–117.
4. Гулей А. І. Розвиток фінансового ринку України під впливом фінансових технологій / А. І. Гулей, Л. В. Діденко, А. С. Ясентюк // Збірник наукових праць Державного податкового університету. – 2022. – № 1. – С. 7–34.
5. Дюк Р. Теоретичні засади і основні тренди цифровізації фінансового сектора / Р. Дюк // Український економічний часопис. – 2024. – № 6. – С. 17–25.
6. Єфремова Н. О. Управління сучасними трендами розвитку глобальної економіки / Н. О. Єфремова, Л. О. Ломовських // Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету. – 2023. – № 84 (5). – С. 107–113.
7. Кравчук Н. О. Цифрова економіка як один з напрямів розвитку повоєнної економіки України / Н. О. Кравчук, О. Г. Римар, Н. В. Бортнік // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – 2022. – № 3 (52). – С. 155–169.
8. Кужда Т. Дослідження стану та перспектив цифрового розвитку в Україні / Т. Кужда, І. Лициків // Галицький економічний вісник. – 2022. – № 5–6 (78–79). – С. 146–155.
9. Любохимець Л. С. Цифрова трансформація національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього / Л. С. Любохимець, Є. М. Шпуляр // Вісник Хмельницького національного університету. – 2019. – Вип. 4. – С. 213–217.
10. Лясота А. Є. Глобалізаційні процеси в сучасному світі та Україні: політичні ризики та перспективи / А. Є. Лясота // Регіональні студії. – 2020. – № 23. – С. 32–37.
11. Олешко А. А. Ключові імперативи державного управління цифровим розвитком / А. А. Олешко // Держава та регіони. Серія «Державне управління». – 2019. – № 3 (67). – С. 87–91.
12. Піжук О. І. Цифрова трансформація економіки України: обмеження та можливості : монографія / О. І. Піжук ; Ун-т ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 504 с.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

13. Рощина Н. Дослідження міжнародного фінансового ринку в умовах діджиталізації: нові можливості / Н. Рощина, О. Шевчук, К. Кустарьова // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2021. – № 18. – С. 44–50.

14. Савенко Д. О. Цифровізація в системі факторів нарощування потенціалу розбудови інституційного забезпечення фінансового ринку / Д. О. Савенко // Збірник наукових праць Державного податкового університету. – 2023. – № 1. – С. 155–182.

15. Садчикова І. Фінансові інструменти розвитку кредитного ринку України в період воєнного стану / І. Садчикова, В. Садчиков // Науковий вісник Полісся. – 2022. – № 2(25). – С. 190–204.

16. Садчикова І. В. Сутність та класифікація фінансових інструментів [Електронний ресурс] / І. В. Садчикова, В. С. Садчиков // Актуальні питання економічних наук. – 2025. – № 15. – Режим доступу: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/780>.

17. Семенов А. Ю. Теоретичне обґрунтування сутності цифрових фінансів / А. Ю. Семенов // Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 22–24 листоп. 2021 р.). – Суми, 2021. – С. 158–161.

18. Сидоренко І. В. Функціонування ринку венчурного капіталу в економіках транзитивного типу / І. В. Сидоренко, Д. В. Хомик // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 1 (72). – С. 183–189.

19. Тимохова Г. Б. Особливості формування цифрових стратегій розвитку / Г. Б. Тимохова, М. М. Кудінова // Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : праці VII Міжнар. наук-практ. конф. (м. Одеса, 25–26 верес.). – Одеса, 2022. – С. 290–292.

20. Уманців Ю. Цифровізація економіки в контексті глобальних тенденцій суспільного розвитку / Ю. Уманців, Є. Бабкова // Геополітика України: історія і сучасність. – 2021. – № 2 (27). – С. 102–113.

21. Чмерук Г. Г. Цифрова трансформація як нова форма трансформації фінансових відносин суб'єктів господарювання / Г. Г. Чмерук // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2019. – Т. 24, вип. 4. – С. 164–169.

22. 20-plus essential blockchain statistics in 2024 [Electronic resource] // Zippia. – 2024. – Access mode: <https://www.zippia.com/advice/blockchain-statistics/>.

23. Global blockchain market size 2017-2027 [Electronic resource] // Statista. – 2024. – Access mode: <https://www.statista.com/topics/5122/blockchain/>.

References

1. Bezpalyi, R. V. (2021). Tendentsii rozvytku tsyfrovyykh finansovykh tekhnolohii: hlobalnyi vymir ta ukrainska praktyka [Trends in the development of digital financial technologies: Global dimension and Ukrainian practice]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, (11), 42–47.

2. Bolila, S. (2023). Rol informatsiinykh tekhnolohii ta tsyfrovyykh instrumentiv v umovakh vyklykiv viiny ta pisliavoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [The role of information technology and digital tools in the face of war challenges and post-war economic recovery of Ukraine]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika – Tavrian Scientific Bulletin. Series: Economics*, (16), 265–275.

3. Voronkova, V. H., Nikitenko, V. O., & Vasylychuk, H. M. (2022). Agile-filosofii yak chynnyk forsaitu tsyfrovoy ekonomiky [Agile philosophy as a factor in the foresight of the digital economy]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital Economy and Economic Security*, 3(03), 109–117.

4. Hulei, A. I., Didenko, L. V., & Yasentiuk, A. S. (2022). Rozvytok finansovoho rynku Ukrainy pid vplyvom finansovykh tekhnolohii [Development of the Ukrainian financial market under the influence of financial technologies]. *Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnoho podatkovoho universytetu – Collection of Scientific Works of the State Tax University*, (1), 7–34.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

5. Diuk, R. (2024). Teoretychni zasady i osnovni trendy tsyfrovizatsii finansovoho sektora [Theoretical foundations and main trends of digitalization of the financial sector]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, (6), 17–25.
6. Yefremova, N. O., & Lomovskykh, L. O. (2023). Upravlinnia suchasnymy trendamy rozvytku hlobalnoi ekonomiky [Managing modern trends in global economic development]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk Ternopilskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu – Galician Economic Bulletin of Ternopil National Technical University*, 84(5), 107–113.
7. Kravchuk, N. O., Rymar, O. H., & Bortnik, N. V. (2022). Tsyfrova ekonomika yak odyn z napriamiv rozvytku povoyennoi ekonomiky Ukrainy [Digital economy as one of the directions of development of the post-war economy of Ukraine]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia – Market Economy: Modern Theory and Practice of Management*, 3(52), 155–169.
8. Kuzhda, T., & Lytsykyv, I. (2022). Doslidzhennia stanu ta perspektyv tsyfrovoho rozvytku v Ukraini [Research on the state and prospects of digital development in Ukraine]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, (5-6), 146–155.
9. Liubokhymets, L. S., & Shpuliar, Ye. M. (2019). Tsyfrova transformatsiia natsionalnoi ekonomiky: suchasnyi stan ta trendy maibutnyoho [Digital transformation of the national economy: Current state and future trends]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytskyi National University*, (4), 213–217.
10. Liasota, A. Ye. (2020). Hlobalizatsiini protsesy v suchasnomu sviti ta Ukraini: politychni ryzyky ta perspektyvy [Globalization processes in the modern world and Ukraine: Political risks and prospects]. *Rehionalni studii – Regional Studies*, (23), 32–37.
11. Oleshko, A. A. (2019). Kliuchovi imperatyvy derzhavnogo upravlinnia tsyfrovym rozvytkom [Key imperatives of public administration of digital development]. *Derzhava ta rehiony. Seriya «Derzhavne upravlinnia» – State and Regions. Series "Public Administration"*, 3(67), 87–91.
12. Pizhuk, O. I. (2020). *Tsyfrova transformatsiia ekonomiky Ukrainy: obmezhenia ta mozhyvosti [Digital transformation of the economy of Ukraine: limitations and opportunities]*. State Tax University.
13. Roshchyna, N., Shevchuk, O., & Kustarova, K. (2021). Doslidzhennia mizhnarodnoho finansovoho rynku v umovakh didzhitalizatsii: novi mozhyvosti [Research of the international financial market in the conditions of digitalization: New opportunities]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut» – Economic Bulletin of National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, (18), 44–50.
14. Savenko, D. O. (2023). Tsyfrovizatsiia v systemi faktorov naroshchuvannia potentsialu rozbudovy instytutsiinoho zabezpechennia finansovoho rynku [Digitalization in the system of factors of building capacity for institutional support of the financial market]. *Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnogo podatkovoho universytetu – Collection of Scientific Works of the State Tax University*, (1), 155–182.
15. Sadchykova, I., & Sadchykov, V. (2022). Finansovi instrumenty rozvytku kredytnoho rynku Ukrainy v period voiennoho stanu [Financial instruments for the development of the credit market of Ukraine during the period of martial law]. *Naukovyi visnyk Polissia – Scientific Bulletin of Polissia*, 2(25), 190–204.
16. Sadchykova, I. V., & Sadchykov, V. S. (2025). Sutnist ta klasyfikatsiia finansovykh instrumentiv [The essence and classification of financial instruments]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences*, (15). <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/780>.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

17. Semenoh, A. Yu. (2021). Teoretychne obgruntuvannya sutnosti tsyfrovyykh finansiv [Theoretical substantiation of the essence of digital finance] [Conference presentation]. *International Scientific and Practical Conference "Problems and Prospects for the Development of the Financial and Credit System"*.

18. Sydorenko, I. V., & Khomyk, D. V. (2014). Funktsionuvannya rynku venchurnoho kapitalu v ekonomikakh tranzytivnoho typu [Functioning of the venture capital market in transitive economies]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky – Bulletin of Chernihiv State Technological University. Series: Economic Sciences*, 1(72), 183–189.

19. Tymokhova, H. B., & Kudinova, M. M. (2022). Osoblyvosti formuvannya tsyfrovyykh stratehii rozvytku [Features of forming digital development strategies]. *Conference presentation – VII International Scientific and Practical Conference "Economic and Legal Aspects of Management"*.

20. Umantsiv, Yu., & Babkova, Ye. (2021). Tsyfrovizatsiia ekonomiky v konteksti hlobalnykh tendentsii suspilnoho rozvytku [Digitalization of the economy in the context of global trends in social development]. *Heopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist – Geopolitics of Ukraine: History and Modernity*, 2(27), 102–113.

21. Chmeruk, H. H. (2019). Tsyfrova transformatsiia yak nova forma transformatsii finansovykh vidnosyn subiektiv hospodariuvannya [Digital transformation as a new form of transformation of financial relations of economic entities]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomika – Bulletin of Odesa National University. Series: Economics*, 24(4), 164–169.

22. Zippia. (2024). *20-plus essential blockchain statistics in 2024*. <https://www.zippia.com/advice/blockchain-statistics/>.

23. Statista. (2024). *Global blockchain market size 2017-2027*. <https://www.statista.com/topics/5122/blockchain/>.

Отримано 24.09.2025

UDC 330.342.3:336.76:336.74:004(477)

JEL Classification: O33; E44; F31; G15

Iryna Sadchykova

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: aspirant_chstu@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-5144-1306>.

ResearcherID: [F-4936-2014](https://orcid.org/0000-0001-5144-1306). **Scopus Author ID:** [57210807736](https://orcid.org/0000-0001-5144-1306)

**INVESTMENT AND FOREIGN EXCHANGE INSTRUMENTS
FOR THE DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY OF UKRAINE
IN THE CONDITIONS OF MACROFINANCIAL INSTABILITY**

Abstract. *The article classifies the components that act as a key resource of the digital economy of Ukraine, namely: maximum automation of interaction between citizens, businesses and the state through state digital communication channels - GovTech-service; the ability of the Ukrainian economy to grow and provide a wider range of services in digital format in conditions of large-scale military operations, the absence of constant stable cellular communication and electricity, thanks to cloud solutions and cyber defense - digital resilience; transformation of the digital outsourcing model of the state's economic development into its own product model - high-tech exports. Five main blocks of the structure of the digital economy of Ukraine are considered and grouped, in particular: block 1: digital infrastructure, which is represented by broadband satellite Internet, in particular Starlink, 5G cellular communication and data transmission network (pilot projects), state cloud storage and data centers; block 2: digital business space (Dija.City), which is represented by a digital regulatory framework for the interaction of individuals and*

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

---

legal entities, covering more than 3,000 development companies; block 3: e-governance, represented by the digital ecosystem "Diia", which includes digital documents, automatic business registration and the Diia.AI service (launched in 2025), which helps to obtain services by fulfilling requests and providing answers using the capabilities of artificial intelligence; block 4: DefenseTech and MilTech, represented by the development of drones, electronic warfare systems, AI analytics for defense; block 5: human capital, represented by the STEM education system and digital literacy courses for the population. The main indicators of macrofinancial instability are highlighted: exchange rate volatility: significant fluctuations in the hryvnia exchange rate, which are smoothed only by NBU interventions; inflationary expectations: high rates of price growth, which forces the NBU to keep the discount rate at a high level; financial stress index (FSI): an increase in the cost of borrowing in the domestic and foreign markets; labor market: abnormally low unemployment with a simultaneous decline in industrial production (human resource shortage); capital outflow: the desire of business and the population to hold assets in foreign currency or abroad. A theoretical analysis of the formation of the consequences of the impact of macrofinancial instability on the digital development of the Ukrainian economy and the financial services market has been conducted. A comparative characteristic of the "digital survival" and "digital leap" models has been graphically depicted and described. A scheme of interaction of currency instruments within the framework of a digital financial platform has been developed. The basics of the life cycle of digital currency instruments in the blockchain network are visually presented.

Keywords: investment instruments; financial instruments; financial services market; cryptocurrency market; macrofinancial instability, digital economy; digitalization of financial relations.

Fig.: 4. Table: 1. References: 21.

Бібліографічний опис для цитування:

Садчикова І. В. Інвестиційні та валютні інструменти розвитку цифрової економіки України в умовах макрофінансової нестабільності. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 2(31). С. 385-399. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-385-399](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-385-399).